

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 395/2010-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 27. októbra 2010 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti S., a. s., B., zastúpenej JUDr. A. B., Advokátska kancelária, B. pre namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8 Sžo/123/2010 z 29. apríla 2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti S., a. s., o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 16. augusta 2010 doručená sťažnosť spoločnosti S., a. s., B. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej JUDr. A. B., Advokátska kancelária, B. pre namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a

základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 8 Sžo/123/2010 z 29. apríla 2010.

Zo sťažnosti a z príloh k nej pripojených vyplýva, že Katastrálny úrad v B. rozhodnutím č. Xo 68/07-BP z 28. novembra 2007 (ďalej len „správny orgán“) zmenil rozhodnutie Správy katastra pre hlavné mesto Slovenskej republiky č. X-58/04 z 12. júla 2007 o oprave chyby v katastrálnom operáte tak, že návrhu účastníka konania D., stavebné a opravárenské družstvo (ďalej len „družstvo“), na opravu chyby v katastrálnom operáte z 5. marca 2004 nevyhovel. Oprava mala spočívať v zápise záložného práva na nehnuteľnosti družstva v prospech spoločnosti R., spol. s r. o. (ďalej len „obchodná spoločnosť“), do katastra nehnuteľností.

Dňa 5. februára 2008 obchodná spoločnosť podala Krajskému súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) žalobu podľa druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“), ktorou sa domáhala preskúmania zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu.

Zmluvou z 28. októbra 2008 obchodná spoločnosť postúpila sťažovateľke pohľadávku vyplývajúcu z úverovej zmluvy a záložnej zmluvy z 2. apríla 1992 tvoriacich právny titul pre navrhovaný zápis záložného práva k nehnuteľnostiam.

Dňa 21. apríla 2009 došlo k zániku obchodnej spoločnosti výmazom z obchodného registra, čomu predchádzalo rozhodnutie o jej zrušení bez likvidácie.

Dňa 23. decembra 2009 sťažovateľka podala krajskému súdu návrh na zmenu účastníka konania na strane žalobcu podľa § 92 ods. 2 a 3 OSP.

Krajský súd uznesením č. k. 1 S/24/2008-131 z 5. februára 2010 návrhu sťažovateľky vyhovel a zmenu na strane žalobcu pripustil, čo odôvodnil tým, že *„postúpenie pohľadávky je takou skutočnosťou, s ktorou právne predpisy spájajú prevod alebo prechod práv a povinností, o ktorých sa koná a S., a. s., na ktorú na základe zmluvy o postúpení*

pohľadávky prešli práva s ňou spojené, svojim návrhom prejavila súhlas so vstupom do predmetného konania“.

Proti tomuto uzneseniu krajského súdu podalo družstvo ako vedľajší účastník konania odvolanie z dôvodu, že krajský súd nedostatočne zistil skutkový stav a vyvodil nesprávny právny záver, keď vyhovel návrhu sťažovateľky a rozhodol o zámene účastníkov podľa § 92 ods. 2 a 3 OSP. Najvyšší súd uznesením sp. zn. 8 Sžo/123/2010 z 29. apríla 2010 uznesenie krajského súdu zrušil a konanie zastavil.

Týmto rozhodnutím podľa sťažovateľky najvyšší súd v rozpore s čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru „zabránil sťažovateľovi prístup na súd a poskytnutie súdnej ochrany jeho právam“.

Sťažovateľka v sťažnosti ďalej namietala, že „krajský súd od podania žaloby nevykonal žiadny úkon, nekonal s pôvodným žalobcom, ani mu nebola známa skutočnosť, že pôvodný žalobca zanikol. Z návrhu na pripustenie zmeny účastníka na mieste žalobcu sa vieryhodne dozvedel, že v danej veci spoločnosť S., a. s., sa stala právnym nástupcom spoločnosti R., spol. s r. o., ešte pred 21. 4. 2009, a uznesením č. k. 1S/24/2008-131 zo dňa 5. februára 2010 vykonal úkon nevyhnutný na to, aby v zmysle § 107 ods. 4 O. s. p. konal s právnym nástupcom žalobcu, ktorý je aj právnym zástupcom pôvodného majiteľa pohľadávky. ...“.

Sťažovateľka žiadala, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

„1. Základné práva spoločnosti S., a. s., podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a článku 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (č. 209/1992 Zb.) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 8Sžo/123/2010 zo dňa 29. apríla 2010 porušené boli.

2. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 8Sžo/123/2010 zo dňa 29. apríla 2010 sa zrušuje a vec sa vracia Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný spoločnosti S., a. s., B. na účet jej právneho zástupcu... zaplatiť trovy konania za dva úkony právnej pomoci.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom tohto orgánu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú preto možno považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody,

reálnosť ktorej by mohol posúdiť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie (I. ÚS 140/03, III. ÚS 118/04, III. ÚS 170/06).

Sťažovateľka videla porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 8 Sžo/123/2010 z 29. apríla 2010, ktorým zrušil uznesenie krajského súdu č. k. 1 S/24/2008-131 z 5. februára a konanie zastavil z dôvodu, že sťažovateľka sa stala právnym nástupcom obchodnej spoločnosti, ktorá podala žalobu ešte pred 21. aprílom 2009, keď došlo k jej výmazu bez likvidácie „*hoci mal dôveryhodné podklady o tom, že sťažovateľ sa v dôsledku postúpenia pohľadávky stal právnym nástupcom účastníka konania – žalobcu...*“.

Ústavný súd už viackrát vyslovil názor (napr. I. ÚS 26/94, I. ÚS 23/06), že obsah základného práva na súdnu a inú právnu ochranu uvedený v čl. 46 ods. 1 ústavy nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní. Jeho obsahom je i zákonom upravené relevantné konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky.

Základné právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu všeobecný súd nemôže porušiť, ak koná vo veci v súlade s procesno-právnymi predpismi upravujúcimi postupy v občianskoprávnom konaní (II. ÚS 122/05). Tento záver bezpochyby možno aplikovať aj na postup všeobecného súdu v konaní podľa druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku.

Ústavný súd v danej veci zistil, že námietky sťažovateľky uvedené v sťažnosti nie sú opodstatnené. Vychádzal pritom z toho, že najvyšší súd svoje rozhodnutie sp. zn. 8 Sžo 123/2010 z 29. apríla 2010 náležite a logicky odôvodnil a uviedol aj skutkové zistenia, o ktoré oprel svoje rozhodnutie, ako aj právne závery (správne aplikoval na prípad príslušné ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku), ktoré nie je ústavný súd oprávnený a ani povinný nahrádzať.

Závery najvyššieho súdu nemožno považovať ani za svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené, pretože najvyšší súd pri svojom rozhodovaní vychádzal z toho, že „Krajský súd... v rozpore s ustanovením § 103 OSP, z ktorého vyplýva povinnosť súdu kedykoľvek za konania prihliadať na to, či sú splnené podmienky konania, neprihliadol na skutočnosť, že pôvodný žalobca R., spol. s r. o. zanikol výmazom z obchodného registra bez právneho nástupcu dňom 21. apríla 2009, čím stratil spôsobilosť byť účastníkom konania. Ide pritom o taký nedostatok konania, ktorý nie je možné odstrániť a má za následok, že súd nemôže pokračovať v konaní a rozhodnúť vo veci, ale musí konanie zastaviť, v prípade zániku právnickej osoby bez právneho nástupcu podľa § 107 ods. 4 OSP, inak podľa § 104 ods. 1 OSP. Keďže návrh na zámenu účastníkov podľa § 92 ods. 2 a 3 OSP uplatnil postupník až po zániku pôvodného žalobcu, nebolo už možné rozhodnúť o vystúpení neexistujúcej právnickej osoby z konania a vstupe inej právnickej osoby na jej miesto. Krajský súd, hoci mal k dispozícii doklady, preukazujúce zmenu podmienok konania, tieto nevyhodnotil a postupoval v rozpore s citovanými ustanoveniami OSP.“

Podľa ustanovenia § 107 ods. 4 OSP ak po začatí konania zanikne právnická osoba, súd pokračuje v konaní s jej právnym nástupcom, a ak právneho nástupcu niet, súd konanie zastaví.

Je nepochybné, že v danej veci došlo k zániku obchodnej spoločnosti (pôvodného žalobcu) výmazom z obchodného registra (21. apríl 2009) bez právneho nástupcu. Týmto dňom teda pôvodný žalobca stratil spôsobilosť byť účastníkom konania. Návrh na zámenu účastníka konania podľa § 92 ods. 2 a 3 OSP uplatnila samotná sťažovateľka pred všeobecným súdom až 23. decembra 2009, teda možno konštatovať, že sťažovateľka ani obchodná spoločnosť (pôvodný žalobca) nevyužili v relevantnom časovom období procesné subjektívne právo priznané im ustanovením § 92 ods. 2 OSP (nepodali včas návrh na zámenu účastníkov), a tým predmetné konanie v konečnom dôsledku vystavili riziku zastavenia podľa § 107 ods. 4 OSP. Za toto riziko nemôže niesť zodpovednosť konajúci všeobecný súd (obdobne III. ÚS 333/2010).

Aj keď jej návrhu krajský súd najprv vyhovel, vychádzajúc z už uvedených skutočností ústavný súd zastáva názor, že medzi odôvodnením napadnutého rozsudku najvyššieho súdu z 29. apríla 2010, ktorý postupoval v súlade s príslušnými ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku, a namietaným porušením základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru neexistuje taká spojitosť, ktorá by umožňovala vysloviť ich porušenie, a preto pri predbežnom prerokovaní odmietol sťažnosť sťažovateľky podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. októbra 2010